

YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN KOTOUTUMISOHJELMA

Sisällys

JOHDANTO	2
1 KOTOUTUMISEN ALKUVAIHEEN TUKENA	3
1.1 VALTAKUNNALLISET TIETOLÄHTEET	3
1.2 MAAHANMUUTTAJAPALVELU YLÖJÄRVELLÄ	3
1.3 OHJAUS JA NEUVONTA	4
1.4 KIELIPALVELUT	4
2 KOTOUTUMISOHJELMAN MUKAISET PALVELUT (KotoL 13 §)	6
2.1 OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI (KotoL 14 ja 15 §)	6
2.2 KOTOUTUMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN (KotoL 16 ja 17 §)	6
2.3 MONIKIELINEN YHTEISKUNTAORIENTAATIO (KotoL 25 §)	7
2.4 KOTOUTUMISKOULUTUS (KotoL 26 ja 27 §)	8
2.5 MUU KOULUTUS JA PALVELUT, JOTKA EDISTÄVÄT SUOMEN JA RUOTSIN KIELEN OSAAMISTA, LUKU- JA KIRJOITUSTAITOA, YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄVALMIUKSIA SEKÄ TYÖLLISTYMISTÄ JA YRITTÄJYYTTÄ (KotoL 26 §)	8
2.6 KOTOUTUMISEN AIKAINEN OHJAUS JA NEUVONTA (KotoL 13 §:n mom. 5. kohta)	9
3 KAUPUNGIN PERUSPALVELUT KOTOUTUMISEN TUKENA	10
3.1 ASUMINEN	10
3.2 VAPAA-AJAN PALVELUT	10
3.3 VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	12
3.4 PERUSOPETUS	13
3.5 ILTAPÄIVÄTOIMINTA	15
3.6 TOISEN ASTEEN KOULUTUS	15
4 MUUT TOIMIJAT KOTOUTUMISEN TUKENA	17
4.1 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	17
4.2 MAAHANMUUTTOVIRASTO	17
4.3 DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO	17
4.4 POLIISI	17
4.5 KANSANELÄKELAITOS, KELA	18

JOHDANTO

Kotoutuminen tarkoittaa maahanmuuttajan sopeutumista ja asettumista uuteen kotimaahan. Kulttuuri, yhteiskunta, kieli, ihmisten välinen kanssakäyminen ja palvelujärjestelmä ovat usein erilaisia mihin on aikaisemmin tottunut. Siihen, että ymmärtää uuden kotimaan erilaisia tapoja voi kulua aikaa ja tarvita tukea. Kotoutumisen edetessä maahanmuuttaja oppii uuden kotimaan kieltä ja omaksuu suomalaisia toimintatapoja sekä löytää työpaikan, opiskelupaikan tai muuta mielekästä tekemistä arkeen. Kotoutumisen tavoitteena on, että maahanmuuttaja löytää oman paikkansa yhteiskunnassa sekä tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen.

Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24) tulee voimaan 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttajien työllisyyttä, kielitaitoa ja muuta osallisuutta yhteiskuntaan. Lisäksi laki pyrkii edistämään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Uudistus lisää kuntien vastuuta kotoutumisen edistämisessä, kun työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien järjestettäväksi.

Oleskeluluvan saaneet ja kuntaan muuttaneet maahanmuuttajat ovat oikeutettuja saamaan kunnan palveluja yhdenvertaisesti muihin kuntalaisiin nähden. Kunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että palvelut sopivat myös maahanmuuttajille uuden arjen tueksi. Kotoutumista edistävä työ tapahtuu kaikissa kunnan järjestämissä palveluissa arjen kohtaamisten kautta. Onnistunut kotoutumisen tukeminen edellyttää yhteistyötä kunnan omissa palveluissa sekä Tampereen seudun työllisyysalueen, Pirkanmaan hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa.

Uudessa kotoutumislaisissa kunnalle on säädetty uusia tehtäviä, esimerkiksi matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan järjestäminen ja kotoutumisohjelman laatiminen, mikä on maahanmuuton alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kotoutumislaisissa on määritelty kotoutumisohjelman vähimmäisisältö, josta tulee laatia palveluja kuvaava asiakirja. Kotoutumisohjelman asiakirjassa tulee kuvata vähintään osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio, kotoutumissuunnitelman laadinta, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestäminen, ohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta, kielitaidon päättöttestaus sekä muut palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä.

Tässä kotoutumisohjelmassa on kuvattu lain velvoittaman kotoutumisohjelman mukaiset palvelut sekä valtakunnallisia ja paikallisia kotoutumisen edistämisen palveluja. Ohjelman tekemiseen on osallistunut eri palvelujen ammattilaisia ja se on valmisteltu Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalveluissa. Ylöjärvellä kotoutumisen teemaa käsitellään hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyöryhmässä ja kotoutumispalveluja tarjotaan hyvinvointipalveluista. Hallinnollisesti hyvinvointilautakunta vastaa kaupungille kuuluvasta maahanmuuttoasioista ja kotoutumisen edistämisestä siltä osin kuin muualla ei ole toisin säädetty tai määrätty.

Kotoutumisohjelma on päivittyvä kokonaisuus.

1 KOTOUTUMISEN ALKUVAIHEEN TUKENA

Kotoutumisen edistämiseksi Suomessa on tarjolla monenlaisia palveluja, jotka auttavat maahanmuuttajia sopeutumaan ja kotoutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Palveluja tarjotaan niin valtakunnallisella tasolla kuin paikallisestikin. Laki kotoutumisen edistämisestä määrittelee palvelut ja toimet, joita tulee järjestää valtion tasolla sekä kunnissa.

1.1 VALTAKUNNALLISET TIETOLÄHTEET

Laki kotoutumisen edistämisestä edellyttää, että jokaiselle maahanmuuttajalle annetaan perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta. Perustietoainestona on työ- ja elinkeinoministeriön tuottama Tervetuloa Suomeen-opas, joka sisältää tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa, palvelujärjestelmästä sekä kotoutumista edistävästä palveluista. Opas on tuotettu usealla eri kielellä ja sitä saa jakaa digi- ja väestötietovirasto, maahanmuuttovirasto ja Suomen lähetystöt. Viranomaisen antaa oppaan maahanmuuttajalle oleskeluluvan tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestörekisteröinnin yhteydessä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2024)

- Tervetuloa Suomeen opas Työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla: [Tervetuloa Suomeen -opas](#)
- Tietopaketti Suomesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta: [InfoFinland.fi](#)
- Ylöjärven kaupungin englannin kieliset verkkosivut: [ylojarvi.fi In English](#)
- Kotoutuminen.fi-verkkopalvelu on suunnattu työssään maahanmuuttajia kohtaaville toimijoille: [Kotoutuminen.fi](#)
- Kotoutumisen tukena.fi kokoaa yhteen maahanmuuttajille kotoutumista tukevaa toimintaa: [Kotoutumisentukena.fi](#)

1.2 MAAHANMUUTTAJAPALVELU YLÖJÄRVELLÄ

Oikea-aikaiset maahanmuuttajan tarpeisiin perustuvat alkuvaiheen palvelut nopeuttavat maahanmuuttajan kotoutumista ja vähentävät pitkäaikaisen palvelun tarvetta. Kunnan tehtävä on varmistaa, että maahanmuuttajalla on mahdollisuus saada tarvitsewansa palvelut elämäntilanteensa mukaisesti.

Kotoutumisen edistäminen toimii Ylöjärvellä hyvinvointipalveluissa. Hyvinvointipalveluissa annetaan ohjausta ja neuvontaa arjen asioissa sekä tehdään kotoutumisen ja osaamisen palvelutarpeen arvioita ja kotoutumissuunnitelmia. Tavoitteena on, että maahanmuuttaja pääsee sujuvasti kotoutumisen alkuun.

Asiakasryhmä koostuu erityisesti tilapäistä suojelua saavista, kiintiöpakolaisista, kansainvälistä suojelua saavista, ihmiskaupan uhreista sekä paperittomista maahanmuuttajista.

1.1.2025 alkaen työikäiset (18–64-vuotiaat) maahanmuuttajat saavat lainmukaiset kotoutumisen edistämisen palvelut Tampereen seudun työllisyysalueelta. Yli 64-vuotiaat sekä alle 18-vuotiaat ohjautuvat Ylöjärven kaupungin tarjoamien palvelujen piiriin.

Palveluita suunniteltaessa asiakas on keskiössä ja kotoutumisen toimenpiteet suunnitellaan yhdessä hänen kanssaan. Tarvittaessa työtä tehdään moniammatillisesti. Alkuvaiheessa kartoitetaan asiakkaan tarpeet mahdollisimman laajasti ja suunnitellaan palvelut palvelutarpeen mukaisesti. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään eri toimijoiden kanssa tai ohjataan asiakas saamaan tarvitsemansa palvelut.

1.3 OHJAUS JA NEUVONTA

Kotoutumisen alkuvaiheessa tuen ja ohjauksen tarve on suuri, koska maahanmuuttajalle kieli on vieras ja yhteiskuntajärjestelmä sekä erilaiset arvot ja käsitykset ovat uusia. Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Ohjausta ja neuvontaa toteuttaa Ylöjärven kaupungilla hyvinvointisuunnittelija. Asiakkaaksi ohjaudutaan pääasiassa Kelan ilmoitusten, viranomaisten tai maahanmuuttajan oman yhteydenoton kautta. Ylöjärvelle muuttaneille maahanmuuttajille tiedotetaan kohdennetusti tarjolla olevista maahanmuuttajapalveluista hyödyntämällä valtakunnallista Uma -järjestelmää sekä Ylöjärven kaupungilla olevaa Facta -rekisteriä.

Ylöjärvellä asuvia maahanmuuttajia palvelee myös Tampereella sijaitseva monikielinen neuvonta Mainio. Mainiosta saa tietoa erilaisiin arjen asioihin eri kielillä. Neuvonta on maksutonta ja toimii ilman ajanvarausta.

[Monikielinen neuvonta Mainio](#)

1.4 KIELIPALVELUT

Kielipalveluilla tarkoitetaan käännös- ja tulkkipalveluja. Kielipalveluja tulee käyttää erityisesti maahanmuuton alkuvaiheessa ja silloin, kun on päätettävä maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista, velvollisuuksista tai kun asian selvittäminen muutoin sitä vaatii.

Tulkin käyttämisestä päättää aina viranomainen ja hänellä on vastuu laadukkaiden ja ammatillisten tulkkipalvelujen käyttämisestä. Tulkkauksessa ei käytetä lasta, lähiomaista tai tuttavaa. Tulkattuun tapaamiseen on varattava kaksinkertainen aika normaaliin käyntiin verrattuna.

Ylöjärven kaupungilla kielipalvelut tarjoaa Monetra Oulu Oy, Tulkkipalvelu. Palveluvalikoimassa on läsnäolotulkkaus, puhelintulkkaus ja etätulkkaus. Tulkkitilaukset tehdään joko puhelimitse tai Tempo-portaalin kautta. Tunnuksot portaaliin saa omalta esihenkilöltä. Tulkkitilausta varten tarvitaan tulkkauksen ajankohta, aihe ja mielellään myös asiakkaan nimi ja syntymäaika.

[Monetra Tulkkipalvelu](#)

2 KOTOUTUMISOHJELMAN MUKAISET PALVELUT (KOTOL 13 §)

2.1 OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI (KotoL 14 ja 15 §)

1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaan maahanmuuttajalle on laadittava osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi. Palvelutarpeen arvioinnin tavoitteena on ohjata maahanmuuttaja kotoutumista ja työllistymistä tukeviin palveluihin. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tavoitteena on vahvistaa erityisesti työvoiman ulkopuolella olevien suomen tai ruotsin kielen osaamista sekä yhteiskuntatietoutta ja osallisuutta yhteiskuntaan. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sisältää alkuhaastattelun sekä tarvittaessa tarkempia toimenpiteitä. (Kotoutuminen.fi 2024)

Tampereen seudun työllisyyspalvelut tarjoavat osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin (tarvittaessa myös monialaisesti) työkäisille ylöjärveläisille maahanmuuttajille. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviot tuotetaan Tampereen kaupungin Työllisyys- ja kasvupalvelujen kansainvälisen osaamisen palveluissa.

Yli 64- vuotiaat ja alaikäisenä ilman huoltajaa tulevat ohjautuvat Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalvelujen asiakkaaksi. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin Ylöjärven kaupungilla toteuttavat yhteistyössä hyvinvointipäällikkö ja hyvinvointisuunnittelija. Asiakasta kutsutaan tapaamiseen kirjeitse tai puhelimitse.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviossa (myös monialaisessa) tehdään tarvittaessa yhteistyötä Tampereen seudun työllisyysalueen, hyvinvointialueen, koulutusorganisaatioiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

2.2 KOTOUTUMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN (KotoL 16 ja 17 §)

Osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin pohjalta asiakkaalle on laadittava viipymättä kotoutumissuunnitelma. Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, jotka tukevat mahdollisuuksia hankkia suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita suomalaisessa yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja. Kotoutumissuunnitelma edistää maahanmuuttajan mahdollisuuksia osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Kotoutumissuunnitelman kesto on yksilöllinen ja 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain myötä sen kesto on enintään kaksi vuotta. Kotoutumissuunnitelman kesto voi olla kuitenkin pidempi esimerkiksi tilanteissa, jossa maahanmuuttajalla on jokin sairaus tai vamma, joka estää kotoutumissuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisen. Kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskelukortin myöntämisestä.

Tampereen kaupunki Tampereen seudun työllisyysalueen vastuukuntana tuottaa kotoutumissuunnitelmat (tarvittaessa myös monialaisesti) kaikille Tampereen seudun työllisyysalueen työikäisille kotoutujille. Kotoutumissuunnitelmat tuotetaan Tampereen kaupungin Työllisyys- ja kasvupalvelujen kansainvälisen osaamisen palveluissa.

Yli 64- vuotiaille ja ilman huoltajaa tulleille maahanmuuttajille kotoutumissuunnitelma laaditaan Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalveluissa. Kotoutumissuunnitelman laatii hyvinvointipäällikkö tarvittaessa yhdessä hyvinvointisuunnittelijan kanssa. Kotoutumissuunnitelman laatimisen myötä maahanmuuttajalla alkaa asiakkuus Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalveluissa.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioissa (myös monialaisessa) tehdään tarvittaessa yhteistyötä Tampereen seudun työllisyysalueen, hyvinvointialueen, koulutusorganisaatioiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Tarvittaessa voidaan laatia myös perheen kotoutumissuunnitelma yhdessä kunnan eri toimijoiden (varhaiskasvatus, perusopetus) ja hyvinvointialueen kanssa. Perheen kotoutumissuunnitelmassa huomioidaan erityisesti lapsen, nuoren ja perheen hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen.

2.3 MONIKIELINEN YHTEISKUNTAORIENTAATIO (KotoL 25 §)

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio tarjoaa maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja sen toiminnasta, asumisesta, elämisestä sekä oikeuksista ja velvollisuuksista. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio järjestetään kotoutuja-asiakkaille mahdollisuuksien mukaan omalla äidinkielellä tai muuten hänen hyvin osaamallaan kielellä. Kunta voi järjestää monikielisen yhteiskuntaorientaation itse tai ostaa sen palveluntuottajalta.

Tampereen kaupunki Tampereen seudun työllisyysalueen vastuukuntana vastaa monikielisen yhteiskuntaorientaation tarjoamisesta kaikille Tampereen seudun työllisyysalueen työikäisille kotoutujille. Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelujen kansainvälisen osaamisen palvelut vastaavat yhteiskuntaorientaation järjestämisestä.

Yli 64- vuotiaiden monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisvastuu on Ylöjärven kaupungilla ja se tullaan toteuttamaan ostopalveluna. Yli 64- vuotiaiden yhteiskuntaorientaatioon osallistuminen ja osallistumisen muoto arvioidaan yksilöllisesti. Yhteiskuntaorientaation toteuttamisessa voidaan hyödyntää yhteistyötä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa.

2.4 KOTOUTUMISKOULUTUS (KotoL 26 ja 27 §)

Kotolain mukaan kunta vastaa siitä, että kunnassa on tarjolla kotoutumiskoulutusta asiakkaiden tarvetta vastaavasti.

Tampereen kaupunki Tampereen seudun työllisyysalueen vastuukuntana vastaa kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä Tampereen seudun työllisyysalueen asiakkaille. Palveluun ohjaututaan Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelujen kansainvälisen osaamisen palvelujen kautta.

Kotoutumiskoulutusten kokonaisuus sisältää OKM-rahoitteisia oppilaitosten toteuttamia koulutuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi aikuisten perusopetus, luku- ja kirjoitustaidon kurssit ja vapaan sivistystyön kurssit. Lisäksi alueella toteutetaan tutkintoon valmentavia koulutuksia oppilaitosten taholta. Vuonna 2025 Tampereen seudun työllisyysalueella järjestetään uuden lainsäädännön edellyttämällä tavalla yhteiskuntaorientaatioita, joita suunnataan työvoiman ulkopuolisille kotoutujille.

Palveluntuottajat huolehtivat kielitaidon päättötestauksen järjestämisestä OPH:n ohjeistusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksia suunnitellaan yhteistyössä kouluttajien kanssa, elinkeinoelämän ja asiakkaiden muuttuvat tarpeet huomioiden.

Yli 64- vuotiaiden kotoutumiskoulutuksen järjestämisvastuu on Ylöjärven kaupungilla ja se tullaan toteuttamaan ostopalveluna. Yli 64- vuotiaiden kotoutumiskoulutuksen tarve arvioidaan yksilöllisesti. Alle 18-vuotiaat ohjautuvat oppivelvollisuuden piiriin.

2.5 MUU KOULUTUS JA PALVELUT, JOTKA EDISTÄVÄT SUOMEN JA RUOTSIN KIELEN OSAAMISTA, LUKU- JA KIRJOITUSTAITOA, YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄVALMIUKSIA SEKÄ TYÖLLISTYMISTÄ JA YRITTÄJYYTTÄ (KotoL 26 §)

Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksia järjestää esimerkiksi Tredu ja Tampereen seudun työväenopisto.

Ylöjärvellä toimii luetaan yhdessä-verkoston ryhmä, jossa opetellaan suomen kieltä. Lisäksi asiakkaita voidaan ohjata suomen kielen verkkokurssille, jota järjestää [Finnis Courses.fi](https://www.finnis-courses.fi).

Koulutuksia suunnitellaan yhteistyössä esimerkiksi Tampereen seudun työväenopiston kanssa.

2.6 KOTOUTUMISEN AIKAINEN OHJAUS JA NEUVONTA (KotoL 13 §:n mom. 5. kohta)

Kotolain mukaisesti kunnan on järjestettävä kotoutumishjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa maahanmuuttajille.

Tampereen kaupunki Tampereen seudun työllisyysalueen vastuukuntana vastaa kotoutumishjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta kaikkien Tampereen seudun työllisyysalueen työikäisten kotoutujien osalta.

Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalvelut tekevät yhteistyötä Tampereen seudun työllisyyspalvelujen kanssa kotoutumishjelman aikaisen ohjaukseen ja neuvontaan liittyen. Kaupungin ohjaus- ja neuvontapalveluissa tuetaan ja annetaan tietoa erityisesti peruspalveluihin, asumiseen ja vapaa-aikapalveluihin liittyen.

3 KAUPUNGIN PERUSPALVELUT KOTOUTUMISEN TUKENA

Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat tärkeitä lasten kotoutumisessa. Päiväkodit ja koulut ovat luonteva ympäristö lapselle tutustua uuteen yhteiskuntaan.

Vapaa-ajan toiminta lisää asukkaiden hyvinvointia ja tarjoaa maahanmuuttajille mahdollisuuden osallistua ja olla vuorovaikutuksessa vieraan yhteiskunnan kanssa. Ylöjärven kaupungin vapaa-aikapalveluihin kuuluvat liikunta, kulttuuri ja nuorten palvelut. Tietoa palveluista ja tapahtumista löytyy kaupungin verkkosivuilla ja some-kanavissa.

Sosiaali- ja terveystalvveluista vastaa Pirkanmaan hyvinvointialue. Palvelut järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti samalla tavalla kuin muillekin kuntalaisille. Ylöjärven kaupunki ja Pirkanmaan hyvinvointialue tekevät yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Laki kotoutumisen edistämisestä määrittää kunnan ja hyvinvointialueiden roolit kotoutumislaissa määritettyjen palvelujen järjestämisessä. Yhteisenä tavoitteena on maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen.

3.1 ASUMINEN

Ylöjärven kaupunki tarjoaa useita vaihtoehtoja asumiseen: tontteja, vuokra-asuntoja, asumisoikeusasuntoja sekä osaomistusasuntoja.

Kunta-asunnoilla (KAS) on Ylöjärvellä erikokoisia vuokra-asuntoja. Tarjolla on pääosin kerros- ja rivitalokaksioita ja -kolmioita. Vuokrataso on jonkin verran edullisempi kuin Tampereella ja huomattavasti edullisempi kuin pääkaupunkiseudulla. Asumismuodoista Ylöjärvellä löytyy lisätietoa [Ylöjärven kaupungin verkkosivuilta](#).

[Suomen Pakolaisapu- verkkosivulta](#) löytyy eri kielillä tuotettu asumisen oppaat- materiaali.

3.2 VAPAA-AJAN PALVELUT

LIIKUNTAPALVELUT

Ylöjärvellä on monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen niin omatoimisesti kuin ohjatun liikunnan parissa. Liikuntaharrastusten parissa voi tavata muita ja osallistuminen esimerkiksi liikuntaryhmään auttaa osaltaan oppimaan suomen kieltä. Ylöjärven kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat asukkailleen monipuoliset liikuntapaikat sekä laadukasta ohjattua toimintaa.

Ylöjärven kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat maksutonta liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonnassa liikunnanohjaaja antaa opastusta ja vinkkejä liikunnan aloittamiseen sekä kertoo

liikuntamahdollisuuksista ja ohjausryhmistä. Liikuntaneuvontaan voi varata ajan Ylöjärven kaupungin verkkosivujen kautta.

[Liikuntaneuvonta - Ylöjärvi](#)

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut järjestävät kaupunkilaisille kulttuuritapahtumia ympäri vuoden. Mukana on tapahtumia, joissa suomen kielen taito ei ole välttämätöntä. Lapsille suunnatut esitykset ovat maksuttomia ja ne voivat olla ensikosketus kodin ulkopuoliseen kulttuuritarjontaan. Kulttuuripalvelut neuvovat kaupunkilaisia löytämään sopivan harrastuksen kaupungin omasta sekä kolmannen sektorin tarjonnasta.

[Kulttuuri - Ylöjärvi](#)

KIRJASTOPALVELUT

Kirjasto tarjoaa palveluja kaikille väestöryhmille. Ylöjärvellä palvelee kolme kirjastoa: pääkirjasto Leija sekä Viljakkalan ja Kurun kirjastot ja kirjastoauto. Kirjaston käyttämiseen tarvitaan henkilökohtainen kirjastokortti. Kirja-aineistojen lisäksi kirjastosta voi lainata musiikkia, nuotteja, lehtiä, liikuntavälineitä ja soittimia. Asiakkaiden käytettävissä on kansallinen e-kirjasto, jossa on maksutta tarjolla kirjoja, äänikirjoja sekä aikakauslehtiä. Lisäksi kirjasto tarjoaa myös e-elokuvien laajan valikoiman asiakkaiden käyttöön kirjastokortilla.

Maahanmuuttajat voivat tilata pääkirjaston kautta Helsingin Monikielisestä kirjastosta lainaksi omankielistä kirjallisuutta. Tarjolla on kirjoja sekä lapsille, nuorille että aikuisille. Pääkirjastossa on tarjolla myös runsaasti ulkomaalaisille suunnattuja suomen kielen oppikirjoja sekä verkossa pääsy laajaan valikoimaan ulkomaisia sanomalehtiä. Kirjaston oman vieraskielisen aineiston pääpaino on englanninkielisessä kirjallisuudessa.

Kaikissa Ylöjärven kirjastoissa järjestetään tapahtumia kaikenikäisille. Lapsille on tarjolla satutunteja ja esimerkiksi lukukoira, jolle lukeminen edistää lapsen lukutaitoa. Aikoja lukukoiralle voi varata kirjastoista. Aikuisille on tarjolla mm. kirjailijavierailuja ja musiikkiesityksiä.

Kirjastot edistävät maahanmuuttajien kotoutumista myös tarjoamalla julkisen tilan luku- ja työhuoneineen sekä asiakaspäätteineen. Kirjaston henkilökunta opastaa mielellään kirjaston käytössä ja verkkoasioinnissa sekä hankkii tilanteen mukaan vieraskielistä aineistoa omiin kokoelmiin tai muista kirjastoista.

[Kirjasto - Ylöjärvi](#)

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Nuorisopalvelut tukevat nuorten kasvua ja kehitystä turvallisuudessa ja kannustavassa ympäristössä. Nuorisopalvelujen työmuotoja ovat nuorisotilatyö, kulttuurinen nuorisotyö, kouluyhteistyö (kouluyhteisöohjaajat), osallisuus, loma-ajan toiminnot, liikkuva nuorisotyö sekä erityisnuorisotyö. Töitä tehdään niin ryhmien, yksilöiden kuin perheidenkin kanssa. Yhteistyökumppaneina toimivat mm. koulujen opettajat, kuraattorit ja terveydenhoitajat sekä sosiaalityöntekijät.

[Nuorten Ylöjärvi - Ylöjärvi](#)

TAMPEREEN SEUDUN TYÖVÄENOPISTO

Tampereen seudun työväenopisto toimii Ylöjärven alueella ja tarjoaa asukkaille vuosittain monipuolisesti kursseja- ja harrastustoimintaa. Kurssivalikoimasta löytyy myös suomen kielen kursseja maahanmuuttajille. Monille kursseille voi osallistua, vaikka kielitaito olisi vielä heikko (liikunta, käsityö, musiikki). Kursseille voi osallistua myös muilla paikkakunnilla, jossa toimintaa järjestetään. Toiminta on maksullista.

[Tampereen seudun työväenopisto](#)

KOLMANNEN SEKTORIN TOIMIJAT

Kolmas sektori käsittää järjestöt, yhdistykset ja seurat. Harrastustoiminnan lisäksi järjestöt tarjoavat koulutusta ja kursseja. Kolmannen sektorin toimijoilla on merkittävä rooli kotoutumisen edistämässä, ja ne täydentävät julkisia palveluja tarjoamalla mahdollisuuksia asukkaiden osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Maahanmuuttajilla on myös usein omia yhdistyksiä ja järjestöjä, joiden vertaistuellisella toiminnalla on luonnollisesti suuri rooli kotoutumisessa.

[Järjestöt ja vapaaehtoistyö - Ylöjärvi](#)

3.3 VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus on monelle maahanmuuttajalapselle ja hänen huoltajalleen ensimmäinen kosketus suomalaiseen yhteiskuntaan. Varhaiskasvatus tukee perheitä kotoutumisessa ja tarjoaa eri kulttuuri- ja kielitaustaisille lapsille hyvän mahdollisuuden oppia suomen (ja ruotsin) kieltä. Mahdollisuuksien mukaan henkilöstö opastaa perheitä kunnan muihin palveluihin ja suomalaiseen kulttuuriin.

Ylöjärvellä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatus järjestää myös esiopetusta. Ylöjärvellä toteutetaan kieli- ja

kulttuuritietoista varhaiskasvatusta, jossa lapsen kotikieltä ja kulttuuria arvostetaan. Huoltajia kannustetaan tukemaan lapsen äidinkielen oppimista pohjana suomen kielen oppimiselle. Kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa ohjaavat selkeät periaatteet ja tavoitteet, jotka on kirjattu paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä esiopetussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksen S2- opetus järjestetään lapsen omassa varhaiskasvatusryhmässä. Henkilöstön on mahdollista saada tukea opetuksen toteuttamiseen varhaiskasvatuksen Suomi toisena kielenä (S2) -ohjauksesta vastaavilta opettajilta.

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä hyvinvointialueen lasten ja perheiden palveluiden sekä terveyspalveluiden kanssa. Yhteistyötä tehdään myös kunnallisten kulttuuri-, vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset.

ESIOPETUS

Esiopetus on tärkeä osa kotoutumisessa ja oppimissuunnitelma tukee omalta osaltaan eri kulttuuri- ja kielitaustaisten lasten mahdollisuuksia oppia suomen (ja ruotsin kieltä). Jos lapsi tulee Suomeen ilman huoltajaa, henkilökohtainen esiopetuksen oppimissuunnitelma voi olla osa kotoutumissuunnitelmaa.

Perusopetuslain mukaisesti lapsi aloittaa maksuttomassa esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Ylöjärvellä esiopetusta järjestetään esiopetusryhmissä, jotka sijaitsevat päiväkodissa tai koululla.

Esiopetuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten esiopetus toteutetaan esiopetuksen yhteydessä. Esiopetusryhmillä on mahdollisuus konsultoida Suomi toisena kielenä (S2) -ohjauksesta vastaavia työntekijöitä, jotka tukevat ja ohjaavat henkilöstöä S2-opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

3.4 PERUSOPETUS

PERUSOPETUS

Perusopetus tukee maahanmuuttajalapsen kotoutumista esimerkiksi tarjoamalla mahdollisuuden suomen ja ruotsin kielen oppimiseen, yhteiskuntaan liittyvää tietoa, yhteisöllisyyttä ja tukea sekä ohjausta. Ylöjärvellä toimii yhteensä 11 peruskoulua eri alueilla. Ylöjärvelle muuttavien oppilaiden tiedot ilmoitetaan lähimpään kouluun tai koulutoimistoon.

[Kouluihin hakeutuminen - Ylöjärvi](#)

VALMISTAVA OPETUS

Oppilaan muuttaessa Suomeen kaikilla 7–17-vuotiailla oppilailla, joiden suomen kielen taito ei riitä perusopetukseen osallistumiseksi, ovat oikeutettuja valmistavaan opetukseen. Valmistavassa opetuksessa oppilas tutustuu suomalaiseen kouluun ja kulttuuriin sekä opetusmenetelmiin. Opetus toteutetaan integroimalla valmistavan opetuksen oppilas ikätasoon sopivaan ryhmään. Opetus määräytyy oppilaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman avulla. Opetuksen tavoitteena on suomen kielen taidon ja oppimisvalmiuksien kehittäminen perusopetukseen riittäviksi.

Valmistava opetus on vuosiluokkiin sitomatonta. Jokaiselle oppilaalle laaditaan hänen oppimisvalmiuksiaan ja taitojaan vastaava henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Valmistavan opetuksen aikana kartoitetaan oppilaan oppimisvalmiudet ja erityistarpeet. Kun opetus päättyy, oppilaalle määritetään taitoja ja valmiuksia vastaava luokka-aste. Valmistavan opetuksen käytännön asioissa voit ottaa yhteyttä suomi toisena kielenä ja kirjallisuuden lehtoriin Iida-Maria Minkkiseen.

Ammattilaiselle:

Kun kunta saa tiedon valmistavan opetuksen oppilaasta hänen statuksensa merkitään oppilastietojärjestelmässä valmistavan opetuksen oppilaaksi. Kun status on muutettu, Wilma-avautuvat tarvittavat valmistavaa opetusta koskevat asiakirjat. Perheen kanssa täytetään esitietolomake tapaamisessa, johon osallistuvat luokanopettaja, vanhemmat, oppilas, kunnan hyvinvointipalvelun edustaja ja tulkki. Hyvinvointipalvelun edustaja kartoittaa perheen tuen tarpeen ja ohjaa perheen kunnan palveluiden piiriin. Esitietolomakkeelta tiedot siirtyvät Wilmaan. Kun esitietolomake on täytetty, oppilasta opettavat opettajat laativat oppilaalle henkilökohtaisen oppimissuunnitelman. Kun valmistava opetus päättyy, oppimissuunnitelma arvioidaan. Oppilas saa asiakirjan itselleen. Tämän jälkeen oppilaan status muutetaan oppilastietojärjestelmässä perusopetuksen oppilaaksi.

S2-OPETUS

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääristä, jonka tarkoituksena on tukea oppilaan suomen kielen kehitystä. Oppimäärän opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaan suomen kielen taitoa myös muiden oppiaineiden sisältöjen, käsitteiden ja sanaston oppimisen kautta. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) oppiaineen sisällöt ja tavoitteet on määritelty opetussuunnitelmassa.

Oppilas osallistuu S2-opetukseen, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta, mikä vaikeuttaa osallistumista päivittäiseen vuorovaikutukseen muiden kanssa tai koulutyöskentelyyn.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus - oppimäärä järjestetään Ylöjärvellä pääasiallisesti siten, että S2-oppilaat osallistuvat opetukseen suomi ja kirjallisuus (S1) ryhmän kanssa. S2-oppilaille saatetaan järjestää lisäksi S2-opetusta tai kielellisesti tuettua opetusta pienryhmässä.

OMAN ÄIDINKIELEN OPETUS

Maahanmuuttajien äidinkielen opetus täydentää perusopetusta. Opetus tukee oppilaan persoonallisuuden kehitystä ja kulttuuri-identiteettiä, edistäen samalla monikulttuurisuutta ja kotoutumista. Oman kulttuuritaustan tuntemisen ja arvostamisen myötä on helpompi oppia arvostamaan myös muita kulttuureita. Opetusta voidaan järjestää verkko- tai lähiopetuksena. Ylöjärven kaupunki tarjoaa tällä hetkellä persian kielen opetusta.

USKONNON OPETUS

Jos vähintään kolme oppilasta kuuluu muuhun kuin evankelisluterilaiseen tai ortodoksiseseen uskonnolliseen yhdyskuntaan eikä osallistu koulun uskonnonopetukseen, heille järjestetään oman uskonnon opetusta huoltajan pyynnöstä. Huoltaja päättää minkä uskonnon opetukseen oppilas osallistuu, jos oppilas kuuluu useampaan yhdyskuntaan. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille oppilaille opetetaan elämäkatsomustietoa. Ylöjärvellä harvinaisempien uskontojen opetus toteutetaan joko lähiopetuksena tai verkko-opetuksena.

3.5 ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Iltapäivätoimintaa järjestään kaupungin perusopetuksessa oleville 1. ja 2. luokan oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille. Iltapäivätoiminta tarjoaa turvallista tekemistä koulupäivän jälkeen, jos vanhemmat eivät ole kotona. Iltapäivätoiminnassa lapsi saa vähitellen kasvaa omatoimisuuteen. Toimintaa tarjoaa Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta. Toimintaan haetaan mukaan Wilman kautta. Toiminta on maksullista.

[Iltapäivätoiminta, Ylöjärven kaupunki](#)

3.6 TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Perusopetuksen oppimäärän suoritettuaan oppilaan tulee hakeutua toisen asteen koulutukseen (laajennettu oppivelvollisuus). Tavoitteena on, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen.

Ylöjärvellä toimii koulutuskeskus Valo, joka yhdistää poikkeuksellisella tavalla lukion, ammattiopiston, aikuiskoulutuksen sekä yrittäjyysopinnot saman katon alle. Tampereen seudun ammattiopisto Tredu tarjoaa Valossa ammatilliset perustutkinnot seuraavilta aloilta: ajoneuvoala, kone- ja tuotantotekniikka, metsäala, liiketoiminta, puhtaus- ja kiinteistöpalvelu sekä sosiaali- ja terveysala. Valossa toimii myös Tampereen seudun työväenopiston Ylöjärven toimisto ja osa opetusta.

Maahanmuuttajille suunnattuja palveluja on Tredulla lukuisia, mm. maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta sekä maahanmuuttajien jatko-opintoihin valmentavaa koulutusta. Lisätietoja erilaisista maahanmuuttajille suunnatuista koulutuksista löytyy [Tredun koulutussivuilta](#).

4 MUUT TOIMIJAT KOTOUTUMISEN TUKENA

4.1 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestää Pirkanmaan hyvinvointialue. Hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveyspalveluja koskevasta ohjauksesta ja neuvonnasta. Hyvinvointialue osallistuu pakolaisten vastaanottoon, mikäli hänellä on sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta sekä sopii kunnan kanssa vastuista vastaanoton järjestämiseen liittyen. Hyvinvointialue antaa lausunnon kuntapaikalle tulevasta maahanmuuttajasta.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tehtävistä kotoutumisen edistämässä löytyy [Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilta](#).

4.2 MAAHANMUUTTOVIRASTO

Maahanmuuttoviraston tehtäviin kuuluvat oleskelulupien myöntäminen, turvapaikkahakemusten käsittely, kansalaisuushakemukset ja vastaanottojärjestelmän ylläpitäminen. Maahanmuuttovirasto eli Migri toimii sisäministeriön alaisuudessa.

4.3 DIGI- JA VÄESTÖTIETOVIRASTO

Digi- ja väestötietoviraston tehtävänä on ylläpitää henkilötietoja väestötietojärjestelmässä. Suomessa vakituisesti asuvista henkilöistä merkitään väestötietojärjestelmään muun muassa nimi, syntymäaika, kansalaisuus, perhesuhdetiedot (mm. vihkitodistus) ja osoite. Rekisteröinnin perusteella ulkomaalaiselle annetaan henkilötunnus. Digi- ja väestötietovirastolle ilmoitetaan esimerkiksi muuttamisesta. Digi- ja väestötietoviraston palvelupaikasta voi myös tarkistaa oikeuden kotikuntaan.

4.4 POLIISI

Turvapaikkahakemus on jätettävä poliisille tai Rajavartiolaitokselle maahan saavuttaessa tai mahdollisimman pian sen jälkeen. Kaikilla poliisilaitoksilla on valmius ottaa vastaan turvapaikkahakemus ja rekisteröidä turvapaikanhakija. Hakemuksen jättämisen jälkeen turvapaikanhakija ohjataan majoittumaan Maahanmuuttoviraston määrittelemään vastaanottokeskukseen ja turvapaikka-asian käsittely siirtyy Maahanmuuttoviraston tehtäväksi. Maahanmuuttovirasto kutsuu hakijan jonkin ajan kuluttua turvapaikkapuhutteluun, jonka jälkeen turvapaikkahakemuksesta tehdään myönteinen tai kielteinen päätös. Tieto päätöksestä tulee poliisilta tai maahanmuuttovirastolta.

4.5 KANSANELÄKELAITOS, KELA

Suomen sosiaaliturva tarjoaa riittävän toimeentulon eri elämäntilanteissa. Kela maksaa etuuksia lapsiperheille, työttömille, opiskelijoille, vammaisille ja pitkäaikaissairaille. Tukea voi hakea myös asumiskustannuksiin. Oikeus sosiaaliturvaan määräytyy oleskelun keston perusteella. Vakinaisesti Suomeen muuttava henkilö pääsee sosiaaliturvan piiriin muuttohetkestä alkaen. Tilapäisesti muuttavat, kuten opiskelijat, eivät yleensä ole oikeutettuja etuuksiin. EU- tai Eta-maissa ja Sveitsistä tilapäisesti muuttavat saavat välttämättömän sairaanhoidon eurooppalaisella sairaanhoitokortilla.

